

EBEVEYNLERİN OKUL ÖNCESİ EĞİTİME VE OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ*

Türkan ARGON

AİBÜ Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Bolu Türkiye

Mehmet AKKAYA

Abant İlköğretim Okulu Ana Sınıfı Öğretmeni Bolu Türkiye

Özet

Araştırma ile çocukları devlet ve özel okullarındaki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden ebeveynlerin, okul öncesi eğitim ve bu eğitimi veren kurumlara yönelik görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Betimsel bir nitelik taşıyan araştırmanın evrenini Bolu il merkezindeki özel ve devlet ilköğretim okulları bünyesinde bulunan okul öncesi eğitim kurumlarına çocukları devam eden 91 ebeveyn oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak "Görüşme Formu" kullanılmıştır. Bu formda çocuk ve aile hakkındaki genel bilgilerin yanı sıra, ebeveynlerin okul öncesi eğitim ve bu kurumlara yönelik görüşleri sorulmaktadır. Araştırmada elde edilen sonuçlardan bazıları şöyledir; okul öncesi eğitim kurumlarının en önemli görevleri çocukları ilkokula hazırlamak, öz-bakım becerilerini kazandırmak ve onlara paylaşma ve işbirliği gibi sosyal davranışları öğretmektir, bu kurumlar hakkında araştırma yapma nedenleri olarak uygulanan eğitim programları ve öğretmen araştırmaları ilk sırada yer almaktadır. Okulda uygulanan program hakkında bilgi sahibi olma nedenleri olarak, okulda uygulanan programın evde pekiştirilmesi ve öğretmenlerle işbirliğinin sağlanması ilk sıradadır.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, okul öncesi eğitim kurumu.

Absract

The aim of this study is to identify the perceptions of the parents in relation to kindergardens whose children attend to public or private kindergardens. The subjects of this study were the parents (n=91) whose children attend to public or private kindergardens in the city center of Bolu in 2005-2006 academic year and who participated in this study which is descriptive. In this study the interview form was used as data collection instrument and it has two parts (the first part includes information about the parents and the child and the second part includes information about the subjects' perceptions in relation to kindergardens and preschool education). Some of the findings of the study were as follows : the primary function of preschool institutions is to prepare children to schools, to gain self-care skills and to teach social skills e.g. sharing, cooperation. Another finding of this study was that why the parents mostly examine both the teachers and the curriculum at these schools. Reinforcing the curriculum at home and cooperation with teachers were the other findings of the present study as they wanted to get some information about these schools.

Keywords: Preschool education, kindergarden.

*Çalışma 15. Eğitim Bilimleri Kongresi'nde sözlü bildiri olarak kabul edilmiş fakat sunulamamıştır.

Giriş

İnsan yaşamının ilk yılları, öğrenme potansiyelinin oldukça yüksek olup, kişiliğin temelini oluşturduğu dönemdir. Çocuğun bu dönemde karşılaşmış olduğu tüm olanaklar, en az kalıtsal özellikleri kadar önemlidir. (1), (2). Bu döneme denk gelen 0-6 yaş arası kapsayan okul öncesi yılları; kişiliğin oluşumu ve şekillenmesi, temel bilgi, beceri ve alışkanlıkların kazanılması ve bütün bunların geliştirilerek ileri yıllara olan etkisi nedeniyle, yaşamın kritik dönemleri biri olarak görülmektedir. Bu dönemde çocuğa sağlanacak deneyimlerle kazanacağı bilgi, beceri ve alışkanlıklar, onun sonraki öğrenim yaşamının yanı sıra sosyal ve duygusal yaşamını da biçimlendirecek güçtedir. Çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun sağlıklı ve zengin uyarıcı çevre olanakları sağlayan, onların bedensel, duygusal ve sosyal yönden gelişimlerini destekleyen ve ilköğretime hazırlayan bir eğitim sürecidir. Dolayısıyla bu dönemde alınan eğitim yaşamın sonraki yıllarında önemli rol oynamaktadır (3). Bu bakımdan tesadüflere bırakılmayacak kadar ciddi, bilimsel ve sistematik bir organizasyon ile yönlendirilmesi gereken okul öncesi eğitim hizmeti, tüm eğitim sisteminin en can alıcı noktasıdır (4). Nitekim yapılan bilimsel araştırmalar ile çağdaş eğitim alanındaki uygulamalar, nitelikli, sağlıklı ve istenen davranışlara sahip bireyleri yetiştirmek için eğitime erken yaşlarda başlanması gerektiğini ortaya koymuştur (5).

Diğer yandan çocuğun bakımı ve eğitiminden ilk elden sorumlu olan aileyi, okul öncesi eğitim programının bir parçası haline getirmek, çocukların gelişimi açısından önemli bir konudur. Bu noktada okul-aile işbirliği öğretmenin aileyi ve çocuğu tanıması kadar, ailenin de okulu, programı ve öğretmeni tanımaya yardımcı olmaktır. Böylece aile çocuğun eğitim ortamını, okulun ve öğretmenin koşullarını öğrenme fırsatı bulabilmektedir (6). Okullar ve aileler, çocukların psikolojik ve eğitsel gelişimini etkileyen önemli kaynaklardır ve iyi sonuçlar sadece bu iki kurumun ortak çalışmaları ile olabilir (7). Bu konuda ortaya çıkan en önemli sorumluluk, çocukların eğitiminde ailelerin okul ile sıkı bir işbirliği halinde olma sorumluluğudur. Okul öncesi kurumlarda aile katılımı; ailelerin kendilerini ve çocuklarını bu programlardan yarar sağlayacak doğrultuda yönlendirilebilmeleri ya da destekleri açısından onlara eğitim verme ve eğitimlere katılmalarını sağlamada diğer eğitim kurumlarına oranla daha özel bir önem arz etmektedir ve bu bakımdan özel olarak ele alınmalıdır (8), (9).

Toplumsal açıdan bakıldığında sağlıklı ve çağdaş nesiller yetiştirebilmek için, okul öncesi eğitim kurumları ve anne- babaların yoğun bir iletişim ve etkileşim içine girerek birbirlerinin beklentilerinden haberdar olmaları ve ortak bir çizgiye varabilmeleri gerekmektedir (10). Eğitimciler öğrencinin okuldaki başarısını artıracak, toplumda iyi vatandaş olmasını sağlayacak yollar bulmaya ve geliştirmeye çalışmaktadırlar. Bu amaca ulaşmak için eğitim öğretim sürecinin aile-okul-çevre işbirliğinde olması gerekmektedir (11). Bu noktada eğitimciler, anne-babaya öncelikle anne-babalık rolleri dışında birer birey olduklarını hatırlatarak çocuklarını yetiştirirken kendileri için nelerin önemli olduğunu fark etmelerini sağlayabilirler. Çünkü kişiye göre doğrular, yanlışlar ve beklentiler değişebilmektedir. Bir anne-baba için problem olan davranış, diğer anne-baba için önemsenecek bir davranış olmayabilir (12). Son yıllarda çocuk eğitiminde anne-babaların eğitime katılması doğrultusunda yapılan çalışmalar, anne-babanın eğitimde ne kadar önemli olduğunu açıkça göstermektedir. Anne-babanın eğitim

ortamına katkılarının sağlanması için beklentilerinin hem öğretmen hem de veli tarafından ortaya konulması gerekmektedir. Çünkü, bu dönemde çocuğa kazandırılacak davranışlarda aileye ve okulöncesi eğitimcilerine büyük görevler düşmektedir (2).

Bu doğrultuda yapılan bu araştırma ile çocukları okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden ebeveynlerin okul öncesi eğitime ve okul öncesi eğitim kurumlarına yönelik görüşleri tespit edilerek, konuya bilimsel bir bakış açısı getirilmeye çalışılmıştır.

Araştırmada belirlenen bu amacı gerçekleştirmek için çocukları devlet ve özel okullardaki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden ebeveynlerin okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim kurumlarına yönelik görüşleri tespit edilerek, okul türlerine göre ebeveyn görüşleri arasında fark olup olmadığı ortaya çıkartılmıştır.

Araştırma Yöntemi

Betimsel bir nitelik taşıyan araştırmanın evrenini 2005-2006 eğitim öğretim yılında Bolu il merkezindeki özel ve devlet ilköğretim okulları bünyesinde bulunan okul öncesi eğitim kurumlarına çocukları devam eden ebeveynler oluşturmaktadır. Evren kapsamından tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen Bolu il merkezinde bulunan 3 devlet ilköğretim okulunun okul öncesi eğitim bölümüne çocukları devam eden 55 ebeveyn ile 2 özel okuldan 36 ebeveyn araştırma kapsamına alınmış ve 91 veliye görüşme formu uygulanmıştır.

Veri toplama aracı olarak Y.A. Arnas tarafından oluşturulan “Görüşme Formu”, geliştirilerek kullanılmıştır. Görüşme formunda çocuk ve aile hakkındaki genel bilgilerin yanı sıra, ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarının görevleri hakkındaki düşünceleri, çocuklarını kuruma vermeden önce okul öncesi eğitim hakkında bilgi sahibi olup-olmama durumları, bu bilgiyi hangi kaynaklardan edindikleri, çocuklarını kuruma verirken bu kurumlar hakkında araştırma yapıp- yapmadıkları, yapmışlar ise neden ön araştırma yaptıkları, çocuğu kuruma verirken okulun hangi özelliklerini dikkate aldıkları, çocuklarını anaokuluna verirken anaokulunun yöneticisi ya da ilköğretim yöneticileri ile bir ön görüşme yapıp yapmadıkları ve bu ön görüşme de hangi konulardan konuştukları, çocuklarının devam ettiği okulda uygulanan eğitim programı hakkında bilgi sahibi olup-olmadığı hakkındaki düşünceleri, ebeveynlerin eğitimcilerle hangi amaçlarla görüştikleri, anne-baba eğitim programı düzenlenecek olsa katılmak isteyip istemeyecekleri ve düzenlenmesini istedikleri zaman gibi sorular yer almaktadır.

Verilerin çözümlenmesi ve analizi aşamasında; ebeveynlerin okul öncesi eğitim ve okul öncesi eğitim kurumları hakkındaki görüşlerini incelemek amacıyla elde edilen verilerin yüzde ve frekansları alınarak tablolar oluşturularak, yorumlanmıştır.

Araştırma Bulguları ve Yorumlar

Araştırma da elde edilen sonuçlar aşağıda sıralanmıştır.

A. Ebeveynlere Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Görevleri;

Devlet okullarındaki ebeveynlere göre; Tablo.1 (Ek-1) incelendiğinde, devlet okullarındaki ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarının görevlerine ilişkin yaptıkları öncelik sıralamalarında %56,4 ile ilkokula hazırlama ilk sırada, %49,1 ile özbakım

becerilerini kazandırma 2. sırada, %41,8 ile paylaşma, işbirliği gibi sosyal davranışları öğretme 3. sırada yer almaktadır. *Özel okullardaki ebeveynlere göre*; Tablo.2 (Ek-1) incelendiğinde, ilk sırada %25 ile ilkökula hazırlama maddesi yer alırken bunu %41,7 ile paylaşma, işbirliği gibi sosyal davranışları öğretme 2. sırada %27,8 ile özbakım becerilerini kazandırma 3. sırada izlemiştir.

Görüldüğü gibi devlet ve özel okul ebeveynlerinin okul öncesi eğitim kurumlarının görevlerine ilişkin öncelik sıralamaları benzerlik göstermektedir. Önemli bir sonuç Tablo.1 incelendiğinde, anne-babanın çalıştığı saatlerde çocukların bakımını sağlamak maddesini hem devlet okullarındaki ebeveynler (%69,1) hem de özel okullardaki ebeveynler (%52,8) son sırada yer almıştır. Bu durumda ebeveynlere göre okul öncesi eğitim kurumları çocuklara bakıcılık hizmetinin verilip zaman geçirtildiği bir yer olarak değil, onların gelecekteki hayatlarını etkileyen, sağlıklı gelişimlerine yardımcı olan, sosyalleşmelerini sağlayan, paylaşmaya ve işbirliğine yönlendiren yerler olarak görüldüğünü göstermektedir.

B. Ebeveynlerin Çocuklarını Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Vermeden Önce, Okul Öncesi Eğitim Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıkları;

Tablo 3. Ebeveynlerin Çocuklarını Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Vermeden Önce, Okul Öncesi Eğitim Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıklarına İlişkin Yüzde Dağılımı

Okul Öncesi Eğitim Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları	Devlet		Özel	
	N	f	N	f
Evet	31	56,4	21	58,3
Kısmen	3	5,4	-	-
Hayır	21	38,2	15	41,7
Toplam	55	100	36	100

Tablo.3'e göre; devlet okullarındaki ebeveynlerin %56,4'ü, özel okullardaki ebeveynlerin %58,3'ü çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna vermeden önce okul öncesi eğitimi hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Bu durumda her iki okul ebeveynleri de okul öncesi eğitimi hakkında ön bilgiye sahiptir.

C. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarını Seçerken Ön Araştırma Yapma Nedenleri;

Devlet okullarındaki ebeveynlere göre; Tablo.4 (Ek-2) incelendiğinde, okul öncesi eğitim kurumlarını seçerken ön araştırma yapma nedenleri olarak ilk sırada %32,7 ile anaokulunun fiziksel özelliklerini karşılaştırma ve %30,9 ile eğitim programları maddelerini yer alırken bunları %32,7 ile öğretmen araştırmak maddesi takip etmiştir. *Özel okullardaki ebeveynlere göre* ise Tablo.5 (Ek-2) ön araştırma yapma nedenleri olarak %55,6 ile eğitim programları ve %36,1 oranı ile anaokullarının fiziksel özelliklerini karşılaştırmak maddeleri ilk öncelik sırasında gösterilirken bunu %44,4 ile öğretmen araştırmaları yapma maddesi takip etmiştir.

Görüldüğü gibi hem devlet hem de özel okul ebeveynlerinin ön araştırma yapma nedenleri anaokullarının fiziksel özelliklerini karşılaştırmak, eğitim programları, öğretmen araştırmak olarak belirtilmişlerdir. Dikkat çekici bir diğer sonuç her iki okul ebeveynlerinin de ön araştırma yapma nedenlerinden ücretleri karşılaştırmak maddesini öncelik sıralamalarının sonuna koymalarıdır. Bu da ebeveynlerin çocuklarının iyi bir okul öncesi eğitimi alabilmeleri için bütün maddi olanaklarını seferber ettiklerini göstermektedir.

D. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarını Seçerken Gözönünde Bulundurdıkları Özellikler;

Devlet okullarındaki ebeveynlere göre; Tablo.6 (Ek-3) incelendiğinde özellik olarak %38,2 ile temiz ve düzenli olması ve %29,1 ile uygulanan eğitim programını içeriğine ilk sırada yer verirken; bunu %29,1 ile yönetici ve öğretmenlerin ebeveynlere karşı tutumları izlemektedir. *Özel okullardaki ebeveynlere göre;* Tablo.7 (Ek-4) incelendiğinde ise %50 ile uygulanan eğitim programı maddesinin kendileri için ilk sırada önemli olduğunu belirterek bunu % 30,6 ile anaokulunun temiz ve düzenli olması maddesi takip etmektedir.

Her iki okul ebeveynleri de okul öncesi eğitim kurumlarını seçerken anaokulunun temiz ve düzenli olmasına, uygulanan eğitim programını içeriğine dikkat etmektedirler.

E. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunda Uygulanan Eğitim Programı Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıkları;

Tablo 8. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunda Uygulanan Eğitim Programı Hakkında Bilgi Sahibi Olup Olmadıklarına Göre Yüzde Dağılımı

Okulda Uygulanan Eğitim Programı Hakkında Bilgi Sahibi Olma Durumları	Devlet		Özel	
	N	f	N	f
Evet	25	45,5	17	47,2
Kısmen	5	9	2	5,6
Hayır	25	45,5	17	47,2
Toplam	55	100	36	100

Tablo.8'e göre; okul öncesi eğitim programları hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları ile ilgili sorulan soruda, devlet okullarındaki ebeveynlerin %45,5'i evet, diğer %45,5'i hayır cevabını verirken; *özel okullardaki ebeveynlerin* % 47,2'si evet, diğer %47,2'si ise hayır yanıtını vermiştir.

Her iki kurum ebeveynlerinin de çoğunluğu okul öncesi eğitim programları hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Bu da ebeveynlerin okul öncesi eğitim programları hakkında bilgi sahibi olduklarını göstermektedir.

F. Ebeveynlerin Okulda Uygulanan Program Hakkında Neden Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiği Hakkındaki Öncelik Sıralamaları;

Tablo. 9 (Ek-5) incelendiğinde; devlet okullarındaki ebeveynlerin % 34,5'i okulda uygulanan programın evde pekiştirilmesi maddesini 1. öncelik sırasında gösterirken, aynı madde özel okuldaki ebeveynler %38,9 ile 2. sırada yer vermiştir. Öğretmenlerle işbirliğinin sağlanması maddesini devlet okulundaki ebeveynler %32,7 ile özel okul ebeveynleri de %33,3 ile önem sırasına göre ilk tercihe almışlardır.

G. Ebeveynlerin Eğitimcilerle Öncelikli Görüşme Konuları;

Tablo.10 (Ek-5) incelendiğinde ebeveynlerin eğitimcilerle görüşme konuları hakkında öncelik sıralamasında, çocukta problem olduğunda çözüm bulmak maddesine hem devlet okullarındaki ebeveynlerde (%41,8) hem de özel okullardaki ebeveynlerde (%36,1) ilk sırada yer verilmiştir. Devlet okullarındaki ebeveynlerin %38,2'si çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında bilgi edinmek amacıyla maddesini 2. öncelik sırasında, özel okuldaki ebeveynlerin %36,1'i 1. öncelik sırasında göstermişlerdir.

Görüldüğü gibi her iki okul türündeki ebeveynlerin eğitimcilerle görüşme sebeplerini çocuğun eğitim süreci içindeki problemlerinin çözümü için ve çocuklarının eğitiminde kendilerine gerekli olan bilgileri öğrenme amacı oluşturmaktadır.

H. Düzenlenebilecek Bir Anne-Baba Eğitim Programına Ebeveynlerin Katılmak İsteyip- İstememe Durumları;

Tablo 11. Anne-Baba Eğitim Programı Düzenlenecek Olsa Ebeveynlerin Katılmak İsteyip İstememe Durumlarına İlişkin Yüzde Dağılımı

Ebeveynlerin anne-baba eğitim programı düzenlenmesine ilişkin görüşleri	Devlet		Özel	
	N	f	N	f
Düzenlenirse her zaman katılırim	31	56,4	17	47,2
Düzenlenirse bazen katılabilirim	21	38,2	19	52,8
Düzenlenirse katılmam	3	5,5	-	-
Toplam	55	100	55	100

Tablo.11'e göre ebeveynlerin anne-baba eğitim programı düzenlenmesine yönelik görüşleri incelendiğinde; devlet okullarındaki ebeveynlerin %56,4'ü her zaman, %38,2'si bazen, %5,5'i ise katılamam cevabını verirken; özel okullardaki ebeveynlerin ise %47,2'si her zaman, %52,8'i bazen katılabilirim cevabı vermişlerdir. Buna göre ailelerin büyük çoğunluğu anne-baba eğitim programı düzenlenecek olsa katılmak istedikleri anlaşılmaktadır.

I. Ebeveynlerin Anne-Baba Eğitim Programlarının Düzenlenmesini İstedikleri Zaman;

Tablo 12. Ebeveynlerin Anne-Baba Eğitim Programının Düzenlenmesini İstedikleri Zamana İlişkin Yüzde Dağılımı

Ebeveynlerin Anne-baba eğitim programının düzenlenmesi istedikleri zaman	Devlet		Özel	
	N	f	N	f
Akşamları iş çıkışı	10	18,2	8	22,2
Öğle arası	13	23,6	4	11,1
Hafta sonları	29	52,7	24	66,7
Cevapsız	3	5,5	-	-
Toplam	55	100	55	100

Tablo.12'ye göre; anne-baba eğitim programı düzenlenecek olsa devlet okullarındaki ebeveynlerin %52,7'si, özel okullardaki ebeveynlerin %66,7'si bu tür bir etkinliğinin hafta sonu düzenlenmesi halinde katılabileceklerini belirtmişlerdir.

J. Ebeveynlere Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Öğrencilerle Yapılan Sosyal Etkinliklerin Gerekliliği;

Tablo 13. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Öğrencilerle Yapılan Sosyal Etkinlikleri Gerekli Görüp Görmediklerine İlişkin Yüzde Dağılımı

Sosyal etkinliklerin gerekliği	Devlet		Özel	
	N	f	N	f
Evet	52	94,5	35	97,2
Kısmen	1	1,8	1	2,8
Hayır	2	3,6	-	-
Toplam	55	100	36	100

Tablo.13'e göre; okul öncesi eğitim kurumlarında öğrencilerle yapılan sosyal etkinlikler, devlet okullarındaki ebeveynlerin %94,5'sine, özel okullardaki ebeveynlerin %97,2 'sine göre gerekli etkinliklerdir.

K. Ebeveynlere Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Öğrencilerle Yapılan Sosyal Etkinliklerin Yeterliliği;

Tablo 14. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Öğrencilerle Yapılan Sosyal Etkinlikleri Yeterli Görüp Görmediklerine İlişkin Yüzde Dağılımı

Sosyal etkinliklerin yeterliliği	Devlet		Özel	
	N	f	N	f
Evet	32	58,2	21	58,3
Kısmen	6	10,9	4	11,1
Hayır	17	30,9	11	30,6
Toplam	55	100	36	100

Tablo.14 incelendiğinde; okul öncesi eğitim kurumlarında öğrencilerle yapılan sosyal etkinlikler devlet okullardaki ebeveynlerin %58,2'i ile, özel okullardaki ebeveynlerin %58,3'ü tarafından yeterli görülmektedir.

L. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yapılan Sosyal Etkinliklerin Türleri;

Tablo 15. Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Yapılan Sosyal Etkinliklerin Türü İle İlgili Yüzde Dağılım

Sosyal Etkinlikler	Devlet Okulu						Özel Okul					
	Yapılıyor		Yapılmıyor		Toplam		Yapılıyor		Yapılmıyor		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Sınıf Şenliği	39	70,9	16	29,1	55	100	14	38,9	22	61,1	36	100
Resim Yarışmaları	15	27,3	40	72,7	55	100	18	50	18	50	36	100
Sınıf Günleri	25	45,5	30	54,5	55	100	7	19,4	29	80,6	36	100
Milli Bayram Etk.	42	76,4	13	23,6	55	100	33	91,7	3	8,3	36	100
Doğum Günleri	26	47,3	29	52,7	55	100	30	83,3	6	16,7	36	100
Geziler	18	32,7	37	67,3	55	100	18	50	18	50	36	100
Aile Ziyaretleri	8	14,5	47	85,5	55	100	18	50	18	50	36	100
Bilgilendirme Topla.	44	80	11	20	55	100	23	63,9	13	36,1	36	100

Tablo.15'e göre; okullarda yapılan sosyal etkinlik türü olarak devlet okullarındaki ebeveynlerin, % 80'i aile bilgilendirme toplantılarını, %76,4'ü milli bayramların kutlanma etkinliklerini, %70,9'u sınıf şenliğini, %47,3'ü doğum günlerini, %45,5'i sınıf günlerini belirtmişlerdir. Özel okullardaki ebeveynler ise %91,7 ile milli bayramların kutlanma etkinliklerini, %83,3 ile doğum günlerini, % 63,9 ile aile bilgilendirme toplantılarını, %50.0 ile resim yarışmalarını, %50.0 ile gezileri ve yine %50.0 ile aile ziyaretlerini belirtmişlerdir.

Araştırma Sonuçları

Araştırma sonucunda devlet ve özel okulların okul öncesi eğitim kurumlarına çocukları devam eden ebeveyn görüşlerinin birbirine benzer olduğu görülmektedir. Devlet ve özel okullardaki ebeveynlere göre;

- a. Okul öncesi eğitim kurumlarının en önemli görevleri çocukları ilkokula hazırlamak, öz-bakım becerilerini kazandırmak ve onlara paylaşma ve işbirliği gibi sosyal davranışları öğretmektir.
- b. Ebeveynlerin yarısının, çocuklarını okul öncesi eğitim kurumlarına vermeden önce okul öncesi eğitim hakkında bilgi sahibi oldukları görülmektedir.
- c. Ebeveynlerin çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna vermeden önce araştırma yapma nedenlerinden uygulanan eğitim programları ve öğretmen araştırmaları ilk sırada yer almaktadır.
- d. Ebeveynler çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna verirken dikkat ettikleri özellikler, uygulanan eğitim programının içeriği, sınıfın temiz ve düzenli olması ile yönetici ve öğretmenlerin ebeveynlere karşı tutumlarıdır.
- e. Ebeveynleri yarısı okul öncesi eğitim programları hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtirken diğer yarısı olmadıklarını belirtmiştir.
- f. Ebeveynler okulda uygulanan program hakkında bilgi sahibi olma sebeplerini öncelikli olarak, okulda uygulanan programın evde pekiştirilmesi ve öğretmenlerle işbirliğinin sağlanması şeklinde belirtmişlerdir.
- g. Ebeveynlerin okul öncesi eğitimcilerle öncelikli görüşme sebepleri, çocukta problem olduğunda çözüm bulmak, çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında bilgi edinmek ve okulda yapılan eğitsel çalışmaları takip etmek şeklinde belirtmişlerdir.
- h. Kendileri için düzenlenecek anne-baba eğitim programlarına, devlet okul ebeveynlerinin çoğunluğu her zaman katılım derken; özel okul ebeveynlerinin çoğunluğu bazen katılım cevabını vermiştir. Her iki okul ebeveynlerinin büyük çoğunluğu bu tür programlara hafta sonları düzenlenmesi halinde katılabileceklerini belirtmişlerdir.
- ı. Ebeveynlerin çoğunluğu okul öncesi eğitim kurumlarında öğrencilerle yapılan sosyal etkinliklerin gerekli ve yeterli olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan sosyal etkinlik türü olarak devlet okullarındaki ebeveynler: sınıf şenlikleri, sınıf günleri, doğum günleri, milli bayram etkinlikleri ve aile bilgilendirme toplantıları derken; özel okul ebeveynleri doğum günleri, milli bayram etkinlikleri, aile bilgilendirme toplantıları, geziler, aile ziyaretleri, resim yarışmaları şeklinde cevaplar vermişlerdir.

Öneriler

- Okul öncesi eğitim ve bu eğitimi veren kurumların önemi konusunda, bu okullara çocukları devam eden ebeveynler kadar diğer ebeveynlerin de bilgilendirilmesi için gerekli çalışmalara önem verilmelidir.

- Çocuklarını eğitim kurumlarına gönderen ebeveynler, bu okullar da uygulanan programlar, görev yapan öğretmenler ve fiziksel mekan, yönetici ve öğretmenlerin velilere karşı tutumlarına öncelikli önem vermeleri, bu okulların bu açılarından kendini geliştirmelerinin ve tanıtımlarının yapılması gerektiğini göstermektedir.
- -Anne-baba eğitim programlarının önemi ve gereği için gerekli aydınlatma yapılarak, bu programlara katılımı artırmak için ebeveynlerin çoğunun çalışmadıkları tatil ya da hafta sonları düzenlenebilir.
- Okullarda yapılan sosyal etkinlik türü açısından özel okullar daha zengindir. Devlet okullarının da bu konuda etkinliklerini zenginleştirmesinde fayda vardır.

Kaynaklar

1. Güneysu, S. (2001). "Neden Erken Çocukluk Eğitimi" **Çocuk Çocuk Dergisi**. Sayı: 2.
2. Demiriz, S. ve Çağlayan, D. (2001). "5-6 Yaş Çocuklarının Öz bakım Becerilerinin Cinsiyet ve Okul Öncesi Eğitim Alma Durumlarına Göre İncelenmesi". **Milli Eğitim Dergisi**. Sayı: 150, Mart, Nisan, Mayıs.
3. Oğuzkan, Ş. ve Oral, G. (1997). **Orta Dereceli kız teknik Öğretim Okulları Okulöncesi Eğitimi**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
4. Sevinç, M. (2003). **Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar**. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
5. Zembat, R., Yıldız, G., Önder, A. ve Fathi, L. (1994). "İstanbul'daki Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Programlarla İlgili Bir Durum Tespit Araştırması". 10. YA-PA Okulöncesi Eğitimi Ve Yaygınlaştırılması Semineri, İstanbul: Ya-Pa Yayınları.
6. Carlson, L.H. (1989). "Professional and Parents Views Of Early Childhood Programs: A Cross-Cultural Study". **Early Childhood Development And Care**. 1989, (509), pp: 51-64.
7. Başaran, S. ve Koç, F. (2000). **Ailenin Çocuğun Okuldaki Eğitimine Katılım Sorunları ve Katılımın Sağlanması İçin Alternatif Bir Model**. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
8. Şahin, E. (2005). **Okul Öncesi Eğitimi Öğretmen Adayları ve Öğretmenleri İçin Uygulama Kılavuzu**. Ankara: Anı Yayıncılık.
9. İş, E. (2003). "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Yöneticilerin Kurumsal Amaçları Gerçekleştirmedeki Yeterliliklerinin İncelenmesi". **Milli Eğitim Dergisi**. Sayı: 159.
10. Metin, N. ve M. Arı. (1993). "Anne-Babaların Anaokulundan Beklentileri", 9.Ya-Pa Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ankara: YAPA Yayınları, Haziran.
11. Arslan, Ü., Nural, E. (2004). "Okul Öncesi Eğitiminde Okul-Aile İşbirliğinin Önemi". **Milli Eğitim Dergisi**. Sayı: 162, Bahar.
12. Üstün, E. (1993). "Okul Öncesi Dönemde Çocuk-Aile-Okul İşbirliği" 9.Ya-Pa Okul Öncesi Eğitimi ve Yaygınlaştırılması Semineri. Ankara: YAPA Yayınları, ss.87

EKLER**Ek 1.****Tablo 1. Tablo 1.Devlet Okullarındaki Ebeveynlere Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının En Önemli Görevlerine İlişkin Yüzde Dağılımı**

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Görevleri	Önem Sırası																	
	1		2		3		4		5		6		7		8		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
İlkokula hazırlamak	31	56,4	2	3,6	3	5,5	3	5,5	2	3,6	10	18,2	2	3,6	2	3,6	55	100
Öz-bakım becerilerini kazandırmak	4	7,3	27	49,1	7	12,7	7	12,7	5	9,1	1	1,8	2	3,6	2	3,6	55	100
Paylaşma ,işbirliği gibi sosyal davranışları öğretmek	8	14,5	12	21,8	23	41,8	5	9,1	3	5,5	2	3,6	2	3,6	-	-	55	100
Anne-babanın çalıştığı saatlerde çocukların bakımını sağlamak	-	-	2	3,6	3	5,5	2	3,6	-	-	3	5,5	7	12,7	38	69,1	55	100
Çocuğun yaşı ile ilgili gelişim dönemlerine ilişkin problemleri çözmek	1	1,8	2	3,6	4	7,3	19	34,5	15	27,3	7	12,7	7	12,7	-	-	55	100
Çocuğa hoşça vakit geçirtmek	2	3,6	-	-	3	5,5	2	3,6	5	9,1	11	20	24	43,6	8	14,5	55	100
Çocuğun yeteneklerinin gelişimine yardımcı olmak	5	9,1	6	10,9	9	16,4	10	18,2	13	23,6	7	12,7	4	7,3	1	1,8	55	100
Çocuğa huzur güven ve sevgi vermek	5	9,1	4	7,3	3	5,5	7	12,7	12	21,8	14	25,5	7	12,7	3	5,5	55	100

Ek 2.**Tablo 2. Özel Okullardaki Ebeveynlere Göre Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının En Önemli Görevlerine İlişkin Yüzde Dağılımı**

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Görevleri	Önem Sırası																	
	1		2		3		4		5		6		7		8		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
İlkokula hazırlamak	9	25	4	11,1	-	-	10	27,8	4	11,1	5	13,9	2	5,6	2	5,6	36	100
Öz-bakım becerilerini kazandırmak	6	16,7	9	25	10	27,8	2	5,6	5	13,9	2	5,6	1	2,8	1	2,8	36	100
Paylaşma, işbirliği gibi sosyal davranışları öğretmek	5	13,9	15	41,7	11	30,6	3	8,3	1	2,8	1	2,8	-	-	-	-	36	100
Anne-babanın çalıştığı saatlerde çocukların bakımını sağlamak	3	8,3	-	-	-	-	2	5,6	2	5,6	1	2,8	9	25	19	52,8	36	100
Çocuğun yaşı ile ilgili gelişim dönemlerine ilişkin problemleri çözmek	-	-	1	2,8	5	13,9	9	25	8	22,2	8	22,2	4	11,1	1	2,8	36	100
Çocuğa hoşça vakit geçirtmek	-	-	-	-	-	-	2	5,6	3	8,3	9	25	13	36,1	9	25	36	100
Çocuğun yeteneklerinin gelişimine yardımcı olmak	7	19,4	7	19,4	6	16,7	5	13,9	5	13,9	3	8,3	2	5,6	1	2,8	36	100
Çocuğa huzur güven ve sevgi vermek	6	16,7	-	-	4	11,1	2	5,6	8	22,2	7	19,4	6	16,7	3	8,3	36	100

Ek 3.**Tablo 3. Devlet Okullarındaki Ebeveynlerin Çocuklarını Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Vermeden Önce Okul Öncesi Kurumlar Hakkında Neden Ön Araştırma Yaptıklarına Göre Yüzde Dağılımı**

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Görevleri	Önem Sırası															
	1		2		3		4		5		6		7		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ücretleri karşılaştırmak için	5	9,1	-	-	-	-	2	3,6	8	14,5	10	18,2	30	54,5	55	100
Anaokulunun fiziksel özelliklerini karşılaştırmak için	18	32,7	15	27,3	7	12,7	4	7,3	4	7,3	5	9,1	2	3,6	55	100
Öğretmen araştırmak için	12	21,8	18	32,7	13	23,6	5	9,1	5	9,1	1	1,8	1	1,8	55	100
Eğitim programları için	17	30,9	15	27,3	15	27,3	5	9,1	2	3,6	-	-	1	1,8	55	100
Ailelerin özelliklerini karşılaştırmak için	2	3,6	1	1,8	8	14,5	12	21,8	14	25,5	11	20	7	12,7	55	100
Yemeklerin kalitesini karşılaştırmak için	-	-	2	3,6	2	3,6	5	9,1	11	20	25	45,5	10	18,2	55	100
Temizlik koşullarını karşılaştırmak için	1	1,8	4	7,3	10	18,2	22	40	11	20	3	5,5	4	7,3	55	100

Ek 4.**Tablo 4. Özel Okullarındaki Ebeveynlerin Çocuklarını Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Vermeden Önce Okul Öncesi Kurumlar Hakkında Neden Ön Araştırma Yaptıklarına Göre Yüzde Dağılımı**

Okul Öncesi Eğitim Kurumlarının Görevleri	Önem Sırası															
	1		2		3		4		5		6		7		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ücretleri karşılaştırmak için	2	5,6	-	-	-	-	4	11,1	6	16,7	11	30,6	13	36,1	36	100
Anaokulunun fiziksel özelliklerini karşılaştırmak için	13	36,1	7	19,4	7	19,4	3	8,3	2	5,6	1	2,8	3	8,3	36	100
Öğretmen araştırmak için	1	2,8	16	44,4	9	25	4	11,1	4	11,1	2	5,6	-	-	36	100
Eğitim programları için	20	55,6	6	16,7	5	13,9	3	8,3	1	2,8	1	2,8	-	-	36	100
Ailelerin özelliklerini karşılaştırmak için	--	--	1	2,8	2	5,6	4	11,1	6	16,7	9	25	14	38,9	36	100
Yemeklerin kalitesini karşılaştırmak için	-	-	-	-	4	11,1	2	5,6	14	38,9	11	30,6	5	13,9	36	100
Temizlik koşullarını karşılaştırmak için	-	-	7	19,4	9	25	15	41,7	3	8,3	1	2,8	1	2,8	36	100

Ek 5.**Tablo 5. Devlet Okullarındaki Ebeveynlerin Çocuklarını Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Verirken Kurumun Hangi Özelliklerini Dikkate Aldıklarına İlişkin Yüzde Dağılımı.**

Anaokulu Seçilirken Gözönüne Alınan Kriterler	Önem Sırası																							
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Ücreti	3	5,5	-	-	-	-	3	5,5	4	7,3	6	10,9	3	5,5	5	9,1	5	9,1	8	14,5	18	32,7	55	100
Temiz ve düzenli olması	21	38,2	9	16,4	7	12,7	6	10,9	8	14,5	-	-	2	3,6	1	1,8	1	1,8	-	-	-	-	55	100
Yönetici ve öğretmenlerin ebeveynlere karşı tutumları	6	10,9	16	29,1	8	14,5	6	10,9	11	20	2	3,6	2	3,6	-	-	1	1,8	2	3,6	1	1,8	55	100
Öğretmen ve çalışanların öğrenim durumu	4	7,3	11	20	15	27,3	8	14,5	4	7,3	5	9,1	2	3,6	3	5,5	2	3,6	1	1,8	-	-	55	100
Anaokulundaki çocuk sayısı	-	-	2	3,6	7	12,7	14	25,5	6	10,9	6	10,9	4	7,3	2	3,6	5	9,1	4	7,3	5	9,1	55	100
Uygulanan eğitim programının içeriği	16	29,1	8	14,5	7	12,7	6	10,9	7	12,7	5	9,1	3	5,5	1	1,8	-	-	2	3,6	-	-	55	100
Verilen yemeklerin kalitesi	-	-	2	3,6	5	9,1	2	3,6	7	12,7	7	12,7	4	7,3	7	12,7	6	10,9	9	16,4	6	10,9	55	100
Eve ve işyerine yakın olması	3	5,5	3	5,5	4	7,3	4	7,3	4	7,3	8	14,5	17	30,9	7	12,7	4	7,3	1	1,8	-	-	55	100
Eğitim süresinin çalışma saatlerine uygunluğu	2	3,6	1	1,8	2	3,6	-	-	3	5,5	10	18,2	3	5,5	14	25,5	7	12,7	6	10,9	7	12,7	55	100
Arkadaş ve dostlarının önerileri	-	-	-	-	1	1,8	4	7,3	1	1,8	6	10,9	13	23,6	6	10,9	11	20	10	18,2	3	5,5	55	100
Kurum çalışanlarının ya da sahibinin tanıdık olması	-	-	1	1,8	1	1,8	2	3,6	-	-	-	-	3	5,5	10	18,2	11	20	12	21,8	15	27,3	55	100

Ek 6.**Tablo 6. Özel Okullardaki Ebeveynlerin Çocuklarını Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Verirken Kurumun Hangi Özelliklerini Dikkate Aldıklarına İlişkin Yüzde Dağılımı**

Anaokulu Seçilirken Gözönüne Alınan Kriterler	Önem Sırası														Toplam									
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Ücreti	2	5,6	1	2,8	-	-	4	11,1	1	2,8	3	8,3	6	16,7	6	16,7	7	19,4	5	13,9	1	2,8	36	100
Temiz ve düzenli olması	1	2,8	11	30,6	12	33,3	6	16,7	4	11,1	1	2,8	-	-	1	2,8	-	-	-	-	-	-	36	100
Yönetici ve öğretmenlerin ebeveynlere karşı tutumları	4	11,1	5	13,9	8	22,2	5	13,9	4	11,1	3	8,3	3	8,3	3	8,3	1	1,8	-	-	-	-	36	100
Öğretmen ve çalışanların öğrenim durumu	6	16,7	7	19,4	6	16,7	7	19,4	4	11,1	2	5,6	2	5,6	-	-	2	5,6	-	-	3	8,3	36	100
Anaokulundaki çocuk sayısı	1	2,8	5	13,9	7	19,4	4	11,1	9	25	3	8,3	2	5,6	-	-	2	5,6	-	-	3	8,3	36	100
Uygulanan eğitim programının içeriği	18	50	5	13,9	2	5,6	5	13,9	2	5,6	2	5,6	1	2,8	1	2,8	-	-	-	-	-	-	36	100
Verilen yemeklerin kalitesi	-	-	-	-	-	-	3	8,3	7	19,4	9	25	9	25	5	13,9	2	5,6	-	-	1	2,8	36	100
Eve ve işyerine yakın olması	1	2,8	-	-	-	-	-	-	2	5,6	2	5,6	5	13,9	7	19,4	10	24,8	6	16,7	3	8,3	36	100
Eğitim süresinin çalışma saatlerine uygunluğu	4	11,1	1	2,8	1	2,8	1	2,8	2	5,6	3	8,3	4	11,1	5	13,9	3	8,3	6	16,7	6	16,7	36	100
Arkadaş ve dostlarının önerileri	-	-	1	2,8	-	-	1	2,8	1	2,8	7	19,4	4	11,1	6	16,7	6	16,7	9	25	1	2,8	36	100
Kurum çalışanlarının ya da sahibinin tanıdık olması	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2,8	-	-	2	5,6	4	11,1	9	25	20	55,6	36	100

Ek 7.**Tablo 7. Ailelerin Okul Öncesi Eğitim Kurumunda Uygulanan Eğitim Programı Hakkında Neden Bilgi Sahibi Olmaları Gerektiğine İlişkin Yüzde Dağılımı**

Ailelerin Okulda Uygulanan Eğitim Programı Hakkında Bilgi Sahibi Olma Sebepleri	DEVLET OKULU						ÖZEL OKUL																	
	Önem Sırası						Önem Sırası																	
	1		2		3		4		5		Toplam		1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Okulda uygulanan programın evde pekiştirilmesi	19	34,5	16	29,1	11	20	3	5,5	6	10,9	55	100	11	30,6	14	38,9	10	27,8	-	-	1	2,8	36	100
Çocukların okulda yaptıklarının takip edilmesi	13	23,6	18	32,7	17	30,9	3	5,5	4	7,3	55	100	10	27,8	12	33,3	11	30,6	2	5,6	1	2,8	36	100
Okulda öğretilebilecek yanlış bilgilerin evde düzeltilmesi	2	3,6	6	10,9	5	9,1	11	20	31	56,4	55	100	2	5,6	-	-	3	8,3	19	52,8	12	33,3	36	100
Anne babaların kendilerini yetiştirmeleri	3	5,5	4	7,3	11	20	26	47,3	11	20	55	100	1	2,8	1	2,8	5	13,9	11	30,6	18	50	36	100
Öğretmenlerle işbirliğinin sağlanması	18	32,7	12	21,8	11	20	11	20	3	5,5	55	100	12	33,3	9	25	7	19,4	4	11,1	4	11,1	36	100

EK 8.**Tablo 8. Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitimcilerle Hangi Amaçlarla Görüşüklerine İlişkin Yüzde Dağılımı**

Velilerin Eğitimcilerle Görüşme Konuları	DEVLET OKULU										ÖZEL OKUL													
	Önem Sırası										Önem Sırası													
	1		2		3		4		5		Toplam		1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Etkinlikler hakkında (doğum günü,yıl sonu gösterisi gibi)	4	7,3	2	3,6	3	5,5	9	16,4	9	16,4	28	50,9	1	2,8	2	5,6	4	11,1	6	16,7	3	8,3	20	55,6
Çocukta problem olduğunda çözüm bulmak amacıyla	23	41,8	8	14,5	11	20	7	12,7	5	9,1	1	1,8	13	36,1	11	30,6	5	13,9	3	8,3	4	11,1	-	-
Çocuk gelişimi ve eğitimi hakkında bilgi edinmek amacıyla	19	34,5	21	38,2	7	12,7	3	5,5	5	9,1	-	-	13	36,1	7	19,4	4	11,1	4	11,1	6	16,7	2	5,6
Çocuğun okul ve öğretmenle problemi olduğunda	3	5,5	15	27,3	12	21,8	12	21,8	5	9,1	8	14,5	2	5,6	9	25	8	22,2	8	22,2	5	13,9	4	11,1
Okulda yapılan eğitsel çalışmalarını takip amacıyla	3	5,5	4	7,3	18	32,7	13	23,6	13	23,6	4	7,3	6	16,7	6	16,7	3	8,3	9	25	9	25	3	8,3
Çocuğun temizlik ,bakım ,hastalık veya yemek gibi okuldan kaynaklanan problem ile ilgili olarak	3	5,5	4	7,3	4	7,3	11	20	18	32,7	15	27,3	1	2,8	1	2,8	12	33,3	6	16,7	9	25	7	19,4